

CAMPANET

PRENSA
MALLORQUINA

publicació de l'O.C.B.

Maig - Juny 1990 - Núm. 50
Any IX

OBRES

REFORMA CIRCULATORIA

SUMARI

— Editorial: Una reforma circulatoria necessària. Qui estima Mallorca no la destrueix. — Noticiari — Més notícies sobre la música — Entrevista: Antoni Reinés, Portaveu del PSOE — Conversant amb... Andrea — La nostra llengua al carrer — S'ha acabat el curs de català — Curs escolar 89-90 — De jove a jove: Catalina Reinés — Des de ca nostra: Es mestre de s'obra — Ocultos blues — Campanet a les rondalles mallorquines: Es corpet des pou d'en Gatell — Conversa amb Antònia Rebassa Celià — Crònica de la tercera edat — Agricultura ecològica — Ioga, per una vida millor — Esports: El bàsquet a Campanet — Agenda de la vila — Fotografia retrospectiva.

CAMPANET

Revista Bimestral

Edita:

Obra Cultural Balear
Delegació de Campanet

Coordinador:

Jaume Morell Pons

Equip de Redacció:

Catalina Alemany
Bartomeu J. Barceló
Jerdònia Beltran
Antònia Bennàsser
Francisca Bisquerra
Joan Buades
Damià Ferrà-Ponç
Rafel Gelabert
Maria Antònia Juan
Bartomeu Martorell
Jaume Ordines
Damià Pons
Gabriel Reinés
Martina Serra
Catalina Valriu
Catalina Vilanova
Miquel Vives

Fotografia:

Damià Ferrà-Ponç
Pere March
Tomeu Martorell
Jaume Nadal
Damià Pons
Sebastià Reinés

Dibuixos:

Joan Martorell
Rafel Pons
Antoni Ripoll

Portada:

Jaume Morell

Impressió:

Informacions Llevant

Dipòsit Legal:

P.M. 659/1982

Domicili:

Petxino, 42
Tfn.: 51 68 54

Els articles d'aquesta revista
expressen únicament l'opinió
dels seus autors.

Preu: 150 pessetes.

BAR CA'S RETO

GELATS I TAPES VARIADES

INCA CENTRO AUTO, S.A.

CONCESSIONARI OFICIAL

OPEL

GM

Avd. d'Alcúdia, 71
RECANVIS I TALLER: Tel. 50 50 21
VENDES: Tel. 50 34 86

INCA

Tot Gust

San Miquel, 79 - Tel. 51 64 49
CAMPANET

la tenda de moda

ADOMAR

ALTA FIDELITAT DIGITAL

JOAN MARTORELL MARTORELL
Carrer Petxino, 9 - 1º - Tel. 51 63 62

CAMPANET

ESPECIALITAT EN MUNTATGES D'EQUIPS DE MÚSICA D'ALTA
FIDELITAT DIGITAL PER: CAFÉS, PUBS, VIVENDES I COTXES
DES D'UN SIMPLE ALTAVEU A L'EQUIP MÉS COMPLET DE MÚSICA.
LECTORS DE COMPACT DISC, PLETINES, EQUALITZADORS, PREVIS,
MESCLADORS, ETAPES DE POTÈNCIA, ALTAVEUS DE DUES I TRES
VIES, BAIXOS I SUB-BAIXOS

Una reforma circulatòria necessària

Fa un cert temps dedicàrem l'editorial a la qüestió del tràfic a Campanet. En aquells moments insistíem en la necessitat d'emprendre, sense por de les protestes d'alguns afectats, una reforma de la circulació al nostre poble. Ara, coincidint amb les obres de GESA, s'ha posat en marxa una part d'aquesta reforma.

Sembla esser, per tant, que l'Ajuntament també ha pensat que no es podia continuar així, amb els embossos que es produeixen cada dos per tres al carrer Major i al de Sant Miquel. Feina falta una iniciativa un poc dràstica per intentar resoldre aquest problema. Ja se sap que el fet de posar sentits únics a diversos carrers perjudicarà en concret algunes persones, i que segurament no tothom comprendrà que la mesura és necessària. Així i tot, creim que val la pena mantenir-se fermes en aquesta iniciativa i no fer concessions al que puguin pensar i creure unes quantes persones. És evident que no podem continuar d'aquesta manera, que la majoria de carrers del nostre poble no estan fets per tenir doble sentit (els campaneters que els feren no s'ho devien pensar mai que per desplaçar-nos tres-cents metres —de casa al cafè o la botiga— hauríem de menester un vehicle de quatre rodes).

Per això, hem de donar suport a la decisió que s'ha pres. Esperem que el nostre poble sigui així més transitable i tranquil, sobretot quan s'acosten els caps de setmana.

Qui estima Mallorca no la destrueix

Dia 2 de maig més de tres mil persones manifestaren el seu desacord amb les intencions de GESA de construir una nova central elèctrica a s'Estalella, a sa Marina de Lluçmajor.

Dia 5 de maig, uns cinc mil ciutadans desfilaren pels carrers de Palma convocats pel GOB. El lema de la manifestació indicava clarament quina era la reivindicació: **Per una Mallorca digna. Prou d'urbanitzacions!**

Dia 6 de maig, el Parlament de les Balears, amb els vots del PP, UM i el diputat Carles Ricci, donava llum verda a la construcció d'una vintena més de camps de futbol dins àrees naturals d'especial interès ecològic. Un dels projectes incideix directament sobre el nostre poble: les pastures de Gabellí Petit prodrien baratar les ovelles per les còrpores d'anglesos i alemanys que passarien el temps encapçalant pilotes i tapant forats.

El senyor Forteza Rei, president de la Federació d'Hotelers de Mallorca, ha declarat recentment que el problema principal que té el turisme a les Balears és que hi ha un excés d'oferta. Ell calcula que sobren unes cinquanta mil places. A causa d'aquest sobrant, entre els mateixos hotelers mallorquins s'organitzen guerres de preus i, com a conseqüència, els guanys disminueixen cada temporada en relació a l'anterior.

Enlloc d'adoptar mesures dràstiques per a corregir la situació actual, els polítics que ens governen faciliten el creixement urbanístic i la creació de noves places d'allotjaments turístics. D'aquesta manera es continua degradant encara més el medi ambient i disminueix la rentabilitat de les places hoteleres perquè d'un producte com més n'hi ha, i sobretot si en sobra en tanta quantitat, més poc rendiment se'n pot treure. És probable que a cap lloc del món es practiqui una política econòmica tan autodestructiva com la que s'està aplicant a les nostres illes.

En aquests moments a Mallorca hi ha prop de cent urbanitzacions projectades; tretze ports esportius a construir i ampliacions dels existents; onze camps de golf aprovats i vint-i-set en projecte, que poden significar la creació d'unes 22.000 noves places hoteleres i un consum d'aigua equivalent al de la Palma actual; la construcció indiscriminada de segones residències per garrigues i camps de conreus. Si es construïssin tots els solars que permenten els planejaments urbanístics actuals, Mallorca podria albergar fins a quasi tres milions de persones. Els autòctons, evidentment, perdríem la condició de grup majoritari. Probablement l'illa, que els darrers quinze anys ha augmentat cent quinze mil habitants, es convertiria en una societat molt heterogènia dins la qual els autòctons coexistirien amb grups importants de nordeuropeus, amb un contingent elevat d'immigrants peninsulars totjust acabats d'arribar i amb un percentatge significatiu de norafricans que es farien càrrec dels treballs socialment més menyspreats. Aquestes prediccions no són un malson catastrofista. Són la projecció en un futur més o menys pròxim (vint-i-cinc anys) de les tendències actuals. I evidentment de la superpoblació i de l'ocupació abusiva de l'espai, se'n derivarien moltes conseqüències negatives: s'haurien de construir noves centrals productores d'energia amb la qual cosa augmentaria la contaminació; augmentaria la saturació de les carreteres i dels serveis sanitaris; es produirien quantitats molt elevades de residus orgànics, la destrucció dels quals seria un problema permanent; l'aeroport actual quedaria petit i n'haurien de construir un de nou, probablement pel centre de l'illa; es produiria una gran demanda d'aigua, amb la qual cosa s'agreujarien encara més les dificultats de proveïment i avançaria la salinització dels aqüífers. A més a més, dins aquesta Mallorca esdevinguda illa de ciment i superpoblada, talment un Hong-Kong mediterrani a llengua i la identitat cultural que des de fa set-cents anys és la pròpia dels mallorquins no tendria possibilitats de normalitzar-se, ni tan sols de sobreviure. Ens convertiríem en una illa dominada per la cultura de l'hamburguesa i per l'hegemonia de la llengua castellana.

És ben hora de decidir-se. Hem de triar com a país i cadascun de nosaltres com a ciutadans. Quina illa volem i quina illa ens agradaria deixar als nostres fills? La volem continuar venent bocí a bocí per un plat de lleties? Per a poder incrementar encara més el nostre afany de consum de cases supèrflues? Encara som a temps de rectificar però ben aviat ja serà massa tard.

La revista «Campanet» sap la Mallorca que vol: habitable, tranquil·la, nostra, respectuosa amb el medi i amb les recursos naturals, amb la llengua i la cultura pròpies plenament normalitzades, amb una societat integrada i cohesionada, hermosa de cara i neta d'esperit... Una societat solidària amb els mallorquins del futur i, precisament per això, partidària de posar límits d'immediat a l'actual creixement desorbitat i irracional que patim.

Encara tenim la possibilitat de canviar per bé el curs de la nostra història. A tots ens convendria fer-ho. **Per una Mallorca digna. Prou d'urbanitzacions!**

Noticiari

OBRES DE GESA

Aquests dies el poble ha tornat a recordar aquell temps en què les síquies obrien tots els carrers, quan s'instal·lava l'aigua potable. Aquesta vegada, GESA ha connectat el transformador de Petxino amb el de Son Bordoy i ha reforçat la línia, per la qual cosa ha hagut de fer una síquia per col·locar-hi el cable que uneix els dos transformadors.

REFORMA CIRCULATORIA

Les esmentades obres de GESA han provocat que ja es posàs en marxa una part de la reforma circulatoria que vol dur a terme l'Ajuntament. Així, ja han quedat convertits en carrers de sentit únic els de Sant Miquel, Petxino i la Creu. Ara, falta establir el sentit únic al carrer Major per completar la reforma.

PLA D'ASSISTÈNCIA SOCIAL

Diversos programes d'assistència social han estat aprovats per l'Ajuntament, que ha demanat una subvenció del 50% al Consell Insular per al seu finançament. Aquests programes tenen diverses finalitats: servei d'informació i tractament de demandes, voluntariat, prospeccions sectorials, infància i joves, tercera edat, dinamització i atenció a persones minusvàlides.

CAMPANYA DE RECICLATGE DE PAPER I VIDRE

Dijous dia 7 de juny, la Policia Local va fer la primera recollida de paper als domicilis que havien avisat a l'Ajuntament. Es posa en marxa, així, un dels punts de la moció de reciclatge de paper i vidre que va aprovar fa uns mesos el Ple de l'Ajuntament. D'aquí a tres mesos es tornarà a fer una altra recollida.

També per complir un dels punts de la moció, el batle de Campanet va proposar a la Mancomunitat del Raiguer, que se sol·liciti una subvenció al Consell Insular per comprar contenidors per a vidre.

◀ L'AJUNTAMENT CONTRACTA UNA AUXILIAR ADMINISTRATIVA

L'Ajuntament va decidir contractar per un any una auxiliar administrativa per reforçar les oficines municipals en previsió de la baixa per embaràs de dues auxiliars. A les oposicions s'hi presentaren vuit aspirants i va obtenir la plaça na Francisca Alemany, després d'un desempat amb na Margalida Gual.

TROBADA DE BANDES DE MÚSICA

La Unió Musical de Campanet va participa a la X Trobada de Bandes de Música, que enguany se va celebrar a Pollença per commemorar el cent vint-i-cinquè aniversari de la banda de Pollença. La trobada es dugué a terme dia 20 de maig i la Unió de Campanet va desfilar en setè lloc, tocant el pasdoble «Ida y vuelta». L'Ajuntament de Pollença va obsequiar cada banda amb una placa i cada músic amb una litografia del cartell de la Trobada. El Consell Insular de Mallorca és l'organisme que patrocina aquestes trobades anuals.

EXPEDIENTS PER INFRACCIONS URBANÍSTIQUES

A la Comissió de Govern de dia 25 d'abril, l'Ajuntament va decidir obrir tres expedients per infraccions urbanístiques. En cada un dels casos es va notificar als propietaris el termini de dos mesos per reparar la seva il·legalitat i se'ls avisà que si no es complien els requisits la qüestió es presentaria als Jutjats. Un d'aquests casos, el del mercat de cotxes del creuer de Sa Pòbla, s'ha resolt inicialment amb un aval bancari que ha presentat el propietari, de tal manera que si no ha desmuntat el negoci abans de dia 22 de setembre l'Ajuntament cobrarà l'aval i iniciarà la tramitació judicial.

Pel que fa als altres dos casos -una caseta a Sant Miquel amb volum excessiu i una obra il·legal al carrer Nou- encara s'és pendent de la conclusió del termini.

PLA DE MILLORAMENT DE FAÇANES

L'Ajuntament va acordar -en la comissió de dia 25- incloure sis peticions en Pla de millorament de façanes, fruit d'un conveni entre l'Ajuntament i la Conselleria de Cultura, que aporten cadascun la meitat de la subvenció per a les obres de restauració de façanes que fan els particulars i que milloren l'aspecte dels carrers. El sol·licitants admesos són Guillem Rosselló, Concepció Palou, Miquel Bennàsser, Josep Reinés i Miquel Martorell.

LA CORAL SANT MIQUEL VA CANTAR A MURO

Conjuntament amb la Coral Miquel Tortell, de Muro, la Coral Sant Miquel va oferir un recital a l'Església Parroquial d'aquest poble. Curiosament, el director de la Coral de Muro és n'Arnau Reynés, germà d'en Pere Reynés, director de la Campanet. I encara més, el mateix Arnau també va esser l'organista d'aquest recital. L'acte es va fer dia 21 d'abril i va tenir dues parts: una dedicada a cançons populars i l'altre formada per composicions de Victoria, Bach, Mozart i Händel. ▶

VIATGE D'ESTUDIS I ACAMPADES DE L'ESCOLA

Els alumnes de vuitè del col·legi públic partiren dia primer d'abril amb vaixell de cap a València. Començaven així el seu viatge d'estudis per Andalusia. Visitaren, entre d'altres llocs, Granada, Còrdova i Sevilla. Estigueren a l'Alhambra, i a Sierra Nevada. L'eixida, que va durar una setmana, va ésser tot un èxit.

Per a enguany, l'escola també ha organitzat campaments. Se n'ha fet un a la Colònia de Sant Pere per als de pre-escolar, primer, segon, cinquè i sisè. Els de tercer i quart aniran a Lluç i els de setè a l'escola-granja de Ses Sitges.

Per altra part, els nins de ca les monges aniran també de campament. El faran a Son Fe de dia 22 a dia 24 de juny.

XERRADA SOBRE LA LOGSE AL CINEMA

El mes de maig va tenir lloc al cinema una xerrada per als pares amb la intenció d'explicar amb profusió en què consistirà la nova Reforma Educativa que ara s'està discutint al Parlament de Madrid. En Miquel Perelló, cap del Programa Pares i Alumnes del MEC, va ésser el ponent. Després de l'exposició i de veure un video hi hagué un entretingut col·loqui en el qual es parlà amb especial atenció dels pros i contres de la jornada continuada.

ELS ESCOLARS DE LA COMARCA VISITEN SANT MIQUEL

En els dos darrers anys i a iniciativa del Centre de Recursos d'Inca del MEC, un total de vuit centres escolars han realitzat una completa visita pedagògica a la Vall de Sant Miquel. El motiu de la visita era estudiar aquest entorn des de diversos punts de vista: històric, botànic, geològic, antropològic,... La vall de Sant Miquel és un punt estratègic en quant a recursos didàctics i d'esplai, fet que hauria de tenir en compte l'Ajuntament, pensant en la possibilitat de fer una oferta pedagògica als escolars mallorquins.

EL PSM CELEBRA EL PRIMER DE MAIG A SANT MIQUEL

El dia primer de maig, festa dels treballadors, el Partit Socialista de Mallorca, ho celebrà anant a la manifestació convocada a Palma, i posteriorment amb una torrada devora l'església de Sant Miquel. El centenar de persones que hi acudiren tengueren l'oportunitat d'escoltar i ballar el capvespre el repertori de cançons populars que els hi oferí l'orquestrina l'Altina de Felanitx. També hi hagué parlaments del diputat al Parlament Balear Serra i del Secretari del partit en Mateu Morro.

ACTUACIÓ DEL GRUP DE TEATRE «AUXELLA»

El grup de teatre de la Tercera Edat de Selva va representar «L'amo de Son Magraner» a la Casa de Cultura. Aquesta funció que es va celebrar dissabte dia 19 de maig, era dedicada especialment a la gent de la tercera edat.

EN JAUME ORDINES SEGUEIX FENT PUBLICACIONS

En Jaume Ordines i Llobera va presentar a la Fira del llbire celebrada el mes passat a Ciutat, la col·lecció *Això era i no era* que ha estat il·lustrada per en Mateu Rigo. La col·lecció constarà de 10 rondalles mallorquines i fins ara ja n'hi ha set a l'abast del públic.

També han sortit darrerament els números 11 i 12 de Matemàtica, que són uns quaderns destinats al Cicle Inicial de l'EGB.

Per altra banda han estat reeditats els llibres de llengua catalana que en Jaume va elaborar per a l'editorial Anaya.

UN NOU LLIBRE DE JAUME SERRA

El rector de Campanet, Jaume Serra, ha publicat aquests dies un recull de poemes -o de prosa poètica- sota el títol de *Via Crucis*. El llibret, editat per Gràfiques Munar, inclou catorze composicions brues i s'inspira, com ja indica el títol, en el tema de la Passió de Crist. -Aquesta notícia va sortir erròniament al número anterior a causa d'un error d'impremta.-

NOU LLIBRE DE JAUME SERRA

S'ha de dir que Jaume Serra, el nostre rector, és un escriptor infatigable. No fa gaire que donàvem notícia d'un llibre seu i ara ja n'ha tret un altre. Amb el títol d'*Història d'home*, aquesta nova obra -magníficament editada per Gràfiques Munar- és bàsicament un recull d'experiències personals, localitzades a Roma, Manacor, Felanitx, Santanyí i Campanet, seguint la trajectòria vital de l'autor. Els textos i els poemes s'agrupen en tres seccions: «Llocs i temps», «Història interior» i «Història d'una amistat».

EN JOAN VIDAL PESCA UN PEIX DE DEU QUILOS

En Joan Vidal «es palmesano» i en Francesc Candel són habituals i bons pescadors de cap de setmana al Port d'Alcúdia. La sorpresa, però, va esser enorme el passat 27 de maig en què en Joan Vidal s'adonà que tot i estirant amb força el fil de la canya amb dificultat feia acostar el peix. S'hi va haver d'atracar en Paco i un senyor amb un arpó per tal de treure fora de l'aigua un bon Jesús que pesava deu quilos i cinquanta grams i feia 90 cm. d'amplària per 1 metre 50 cm. de llargària -incloem sa coa-. Observau la fotografia i no importen més paraules.

Més notícies sobre la música

Sembla que el darrer número especial LA MÚSICA A CAMPANET ha estat ben rebut i profusament comentat, no només a nivell de Campanet sinó de tot Mallorca. Aquest fet ha motivat que ens segueixen arribant documents que amplien la informació que s'hi presentava. Nosaltres, per la nostra part, ens alegrem d'aquestes noves aportacions al coneixement de la nostra panoràmica musical i pregam a tothom que cregui tenir dades o fotografies no publicades que ens les faci arribar. Una fotografia i una carta al director són els documents que publicam avui.

COR PARROQUIAL

Aquesta fotografia ens l'ha feta arribar en Pau Socias «Llobera» i és feta devers l'any 1955. Es tracta de Don Pedro Julià, vicari de Campanet i natural d'Ariany, amb els escolanets que formaven el cor parroquial infantil. En Pau recorda que era un gran músic, molt bona persona y que cada any els duia a La Victòria una setmana, a l'estiu.

D'esquerra a dreta són:

Tomeu Beltran «de sa teulera», Biel Tortella «de cas metge», Pau Socias «llobera», Tomàs Marimon «comte», Pere Gual «marxando», Toni Bennàsser «Xineta», Don Pedro Julià, Nadal Tortella «de cas metge», Miquel Alzamora «fuster», Pere Reinés «passol», Pere Solivelles «xerovia», Joan Bennàsser «roses», i Francesc Tortella «de cas metge».

CARTES AL DIRECTOR

Benvolguts campaneters: Com a subscriptor de la revista «CAMPANET», companeter jo mateix, llegesc amb fruició tot quan pertany al poble i més encara si es tracta d'escenes o records viscuts per el que subscriu aquesta nota, a tal extrem que si apareix qualcun nom o personatge, per a mi oblidat o desconegut, tract de demanar al qui sia, de qui és fill o qui és o eren els seus pares. Feta aquesta breu introducció, em presentaré encara que el meu curriculum no té la més petita importància.

Vaig néixer el setembre de l'any 1920, al cinc anys i fins als 10 vaig anar a escola amb D. Pedro de ca's Company, era el més petit de tots, emperò anava a la darrera amb el més grans. Quan tenia 9-10 anys, anava a solfeig, mitja hora cada dia, després del toc de l'Ave Maria amb mestre Abdó, llevat dels dissabtes que hi anava només per assistir a l'assaig de la banda, ja que mestre Abdó, volia preparar-me per el fiscorn. Com bé diuen els companys, que també hi anaven, el mètode era de n'Eslava.

He fet una mica de memòria i he recordat la presència dels següents:

Director: Mestre Abdó

Clarinet: Mestre Nadal Xeu. En Pere Ros. Rafel Prom.

Trompeta: En Pere March (fill de mestre Pere).

Guillem Abdó.

Cornetí: Bernadí Saliva.

Fiscron: Joan Marranxa, Toni Abdó, Miquel Reto.

Trombó: Pere Ganús, Biel Menorc (No en Perico)

Baix o Tuba. Mestre Pere March. Mestre Pere Miquelet i (?) Pep Rovell.

Bombo: Mestre Llorenç d'es guerrigó.

Platets: L'amo en Biel des Pont.

Redoble: ???

Seguint a la meva presentació, el Juliol de 1930 vaig anar a estudiar a Lluc, com és natural dins les diferents assignatures hi havia la de música, i dedicàvem a aquesta una hora diària, així fins el 1934 que vaig tornar a Campanet. Aquest mateix any allà pel desembre, vaig formar part de «La Unión» i tocava el flautí. Per a les Carnestoltes del 1935 tocàvem quasi a diari als balls que es feien a Cas Metge Dolç, fent als graons de l'escala que puja al pis de dalt.

En quan al COR parroquial, en aquell temps (1930-1942) el componien les següents persones: Mestre Arnau «Banyeta» com organista (no Arnau Pessol). Mestre Sion Ros. Mestre Pere Cusset. N'Andreu Betata. Sion Tintoret, Sion Xarret. Toni Ros. Benet Morell (des forn). Pere Company i alguns altres. Un bon element per el Cor va esser en Pere Guix, mort més o manco als 18 anys.

Això en quant record d'aquell temps que no, per haver passat és millor, encara que ve bé recordar que gràcies als pares i mares d'aquells temps, sou lo que sou avui, els pares i mares de la propera generació.

Pere Amengual

Calçats i Esports
PETXINO

C/. Petxino, 30 - Tel. 516082
CAMPANET

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

ENTREVISTA

Antoni Reinés, portaveu del PSOE

per Jaume Ordines i Llobera

ANTONI REINÉS I PONS, trenta-dos anys, intermediari financer a Ciutat, fadrí. Fins que va tenir vint anys va viure a Palma i en acabar la mili decidí instal·lar-se a Campanet. Viu al Cantó des Càrritx. Membre fundador del Ravenet Verd —revista de dibuix i poesia del 1979 al 1983—. D'ençà del 1987 és el portaveu del PSOE en el nostre poble. A les darreres eleccions municipals fou elegit regidor i ocupa els càrrecs de President de la Comissió d'Hisenda, President del Patronat de Música i membre de la Comissió de Cultura.

-Què fa la Comissió d'Hisenda?

-És una comissió oculta per a la gent, no té una transcendència massa pública, però realment és la que mou l'Ajuntament; totes les àrees de gestió depenen d'aquesta comissió, que és la que planifica i dissenya la distribució pressupostària. Quan vam començar la nostra gestió, ens vam trobar amb un pressupost d'uns trenta milions de pessetes i enguany gairebé arribam als cent milions!

-Pots explicar aquest augment?

-L'anterior ajuntament comandat pel PP tenia una dinàmica pressupostària fictícia, sense rigor a l'hora d'aplicar cada partida, una recaptació molt deficient i no es preocupaven mai del cobrament dels morosos. En canvi, podem dir que des del 87 la nostra recaptació ha estat rígida en tots els capítols: obres, impostos municipals, etc. És per això que hem pogut oferir més serveis als campaneters, perquè hem aconseguit recaptar més: gent que abans no pagava i ara paga.

-Per què un Patronat de Música a Campanet?

-En Bernat Company havia ofert al batlle anterior —Joan Martorell— la possibilitat de recuperar una tradició tan forta com era la música a Campanet i tornar a formar l'antiga banda de «La Unió». No fou acceptada perquè, segons paraules del batlle d'AP, això anava dirigit majoritàriament a la gent jove i no a la gent vella. Una vegada constituït el nou ajuntament amb majoria socialista ens

van fer de nou l'oferta, que fou acceptada immediatament. Actualment comptam amb uns cinquanta músics de totes les edats, una inversió desemborsada pel Patronat de més de dos milions de pessetes en instruments, propietat del Patronat. Hem acudit a dues trobades, hem realitzat alguns concerts ací i creim que públics de totes les edats i sectors del nostre poble n'estan satisfets i orgullosos, d'aquesta banda.

-Està satisfet el PSOE amb el pacte de Govern amb el PSM-Esquerra Nacionalista a Campanet?

-És molt clar que qualsevol partit li agrada governar sol, en solitari. Ara bé, en el cas de Campanet requeria amb urgència que les forces progressistes d'esquerra poguessin assumir i pactar un programa de dinamització del nostre poble, que

realment estava anquilosat. Ten en compte que l'anterior consistori, els qui governaven, tenien tot el recolzament i suport de la dreta instal·lada en el Govern Balear i no ho van saber aprofitar en benefici de Campanet. El pacte fou assumit per tots dos partits, el PSOE i el PSM, un cop coneguts els resultats electorals. Un pacte sense cap dirigisme per part de les direccions dels partits, és a dir, va ser un pacte pensat i realitzat en el nostre poble. Tot campaneter, mínimament progressista, no hagués acceptat deixar passar l'oportunitat de tenir una majoria socialista per primera vegada després de la dictadura.

-Què vols dir amb això de la dinamització del nostre poble?

-Per una part, dotar l'ajuntament amb recursos tècnics i humans (ordinadors, assistència social, picapedrer, vehicles municipals...) i, per l'altra, cercar la participació ciutadana en persones i entitats de qualsevol ideologia o caire social. També, desenvolupar una infraestructura d'instal·lacions: pista de tennis, vestuaris, piscines i el projecte d'un pavelló esportiu. Gairebé tots aquests punts del pacte ja estan executats. Ah! i vam resoldre ràpidament el tan preocupant i espinós tema de la

reconstrucció del cementeri, que havia esquitxat les dues darreres legislatures; no es va resoldre fins que nosaltres vam tenir el poder. D'allò que estam més satisfets és de la tasca realitzada i que seguirà realitzant el Servei d'Assistència Social. Aquest Servei que nosaltres hem impulsat crec que marca la diferència respecte a la preocupació social d'un ajuntament d'esquerres a un de dretes. Aquesta possibilitat, la creació d'aquest servei, ja estava molt abans a l'abast de qualsevol ajuntament que ho sol·licitàs. Però, les preocupacions de la dreta no van per aquests camins. Famílies amb necessitat, toxicòmans, malalts, que també són campaneters, mereixien aquesta atenció que els era negada fins ara. Ara bé, la intoxicació sistemàtica que de qualsevol cosa realitzada pel nostre ajuntament fan l'oposició i alguns col·lectius afins, amb arguments que freguen l'absurd, mostra la seva impotència per no haver estat capaços de realitzar-ho ells, quan tenien més suports institucionals que nosaltres.

-Com veus les pròximes eleccions?

-Una campanya dura per part del PP per intentar recuperar el que creu que és el seu poder a Campanet, segurament amb nou o nova candidata a la batllia després de la defenestració de l'amo en Joan, que l'han passat a President Honorari. Per la nostra banda, crec que després de les realitzacions i projectes duts a terme pels socialistes, el bon seny dels votants ens revalidarà una majoria per a continuar millorant dia a dia el nostre poble. Hem fet molta feina i ens comprometem a continuar-la.

-No creus que hi haurà més de tres candidatures?

-S'està parlant de l'alternativa verda a través del BEC (Bloc Ecologista Campaneter), però personalment crec que després d'haver trobat un portaveu com el PP a l'ajuntament de Campanet, han demostrat la majoria dels seus integrants a quins dictats obeeixen. Per altra banda, mereix poc crèdit un dirigent que indueix i proclama la insubmissió i es presenta voluntari a les armes. Crec que, si fan llista, la dreta tindrà dues alternatives. Vist l'espectre polític estatal o de les illes no veig massa clar la presència d'altres forces polítiques a les eleccions municipals del 91.

-Ja heu elegit candidat o candidata?

-No, però estam en el tema i possiblement per després de l'estiu tendrem alguns noms per a encapçalar la nostra llista.

CONVERSANT AMB...

ANDREA

per Catalina Alemany
Jerònia Beltran
Martina Serra

- On vas néixer?.
- A Islàndia.
- Per què vares venir a viure a Campanet?.
- Bé, vaig venir a viure a Campanet perquè estic casada amb un mallorquí.
- Quin temps fa que vius a Mallorca.
- 4 anys.
- I a Campanet?.
- 3 anys.
- Quins esports practiques?.
- Gimnàstica, però abans practicava molt el ball.
- Quin temps fa que els practiques?.
- Des dels nou anys practic el ballet clàssic i després la gimnàstica.
- Com veus la pràctica de l'esport a Campanet?.
- Hi ha molt d'interès pel bàsket.
- Trobes que la gent n'hauria de fer més?.
- Jo not que quan es proposa fer qualche cosa la gent s'interessa i s'hi apunta, però el que fa falta és un bon lloc.
- Què et va impulsar donar classes d'aerobic a Campanet?.
- Quan vaig venir vaig voler fer un programa per fer gimnàstica 3 anys.
- Ve molta gent?.
- N'hi ha quaranta d'apuntades, però a vegades no vénen totes.
- Quines edats predominen més a les teves classes?.
- Hi ha moltes d'edats diferents però les que predominen més són les de 30 anys.
- T'agrada que la gent es senti millor quan acaba de sortir d'una de les teves classes?.
- Sí, és clar i millor si queden contentes.

- Et dediques a alguna cosa més, endemés de l'esport?.
- Sí, a l'hivern em dedic a donar classes de maquillatge i a l'estiu un poc de turisme.
- Penses donar classes de gimnàstica per molt més temps?.
- Mentres visqui aquí seguiré donant classes.
- I per acabar, ens ensenyaries qualche mètode de relaxació per veure si ens calmam un poc els nervis?.
- A la gimnàstica que feim, sempre acabam amb uns deu minuts de relaxació.

LA NOSTRA L AL CAR

ENGUA
ER

S'ha acabat el curs de català

per Antònia Bernàsser

Dia trenta de maig va esser el darrer dia de classe. El curs de llengua ha estat organitzat per l'Obra Cultural Balear, la Conselleria de Cultura i patrocinat per l'Ajuntament de Campanet.

Solament hem estat vuit les persones que amb il·lusió i esforç, des del mes d'octubre, hem seguit les explicacions de la professora Francesca Palou que es desplaçava de Palma els dimarts i dijous. Malgrat els obstacles que s'han de superar per assistir a les classes ha volgut la pena i possiblement alguns dels qui hem acabat continuem l'any que ve.

Les opinions dels alumnes són positives, i com una alumna més destacaria la col·laboració i la companyonia que hem compartit al llarg d'aquest curs.

Hem editat un aplec amb alguns dels treballs que hem fet els alumnes. El seu títol és **Hem anat fent** i ha estat coordinat pel grup, i caligrafiat i il·lustrat per na Catalina Ripoll que ha demostrat tenir molt bona mà.

Poc a poc ho hem aconseguit, perquè el que volíem era millorar l'ús escrit de la llengua i poder expressar els sentiments que a vegades duïem amagats i ens adonam d'aquesta sort quan la coneixem. Ella, la llengua escrita, ens obr el camí d'un món desconegut.

Dia deu de juny l'Obra Cultural Balear organitzà una excursió a Sa Dragonera i una quinzena de campaneters hi anàrem.

El dia quinze de juny es clausurà el curs, amb un bon sopar al Foro de Mallorca, on ens reuníem amb els professors i alumnes que havíem seguit els cursos a tot arreu de l'illa.

JOANA CAPÓ REUS

Cosmètics

Heròines

Perfums

SERVEI D'ESTETICISTA

GRAN VIA COLON, 16 - LOCAL 6 - J.N.C.A

PLA "Sa BANCA"

BANCA MARCH

DE JUBILACIÓ

T'esperam

CURS ESCOLAR 89-90

Claustre de Professors

Alumnes de vuitè

DE JOVE A JOVE

Catalina Reinés

per Francisca Bisquerra

A la secció de «jove a jove» aquesta vegada ens hem decidit per una jove empresària. Encara avui això no és una cosa fàcil per una dona, però na Catalina s'hi desfà amb molta soltura i naturalitat. Ara ho veureu:

- Per començar Catalina, explica'ns que signifiquen les sigles Desimper?.

- Sí, volen dir desinfectant perfecte.

- Com surt la idea de montar aquesta empresa?.

- Aquest negoci abans d'agafar-ho mon pare ho duia en Jaume Gallet. El meu pare era taxista i va decidir deixar el taxi per dedicar-se completament a s'empresa que la duia a mitges amb es meu tio Francisco fins que finalment va quedar ell tot sol com a propietari. De tot això fa uns 14 anys.

- Et plantejares mai que aquest negoci passaria a les teves mans?.

- No, mai m'ho havia plantejat, però de petita ja m'agradava molt, record que quan tenia 6 anys ja anava a sa fàbrica a ajudar. Duia molt d'interès i quan vaig veure que el BUP no m'anava gaire bé vaig decidir anar a treballar a s'oficina on es meu pare m'ajudava poc a poc amb sa contabilitat i quan ell es va morir jo vaig passar a encarregar-me de sa fàbrica. Va passar a dir-se «Catalina Reinés i altres C.B.». Arà fa 4 anys queestic aquí dedins.

- Si tu ara haguessis de començar de zero, tendries coratge?.

- No, crec que no. Tampoc ho he pensat mai, però ho veig una cosa molt difícil. Se necessita molt de coratge. T'has d'enfrontar i suportar moltes de coses, pensa que es client sempre té la raó (fins a un cert punt, és clar).

- Hi ha molta competència? Com ho fa una petita empresa com la vostra per competir amb les grans empreses?.

- Si n'hi ha moltíssima de competència. Sobre tot amb es mistol i es lleixivet, però amb es desengrassant no, hi ha molt poca gent que en fa, podríem dir que jo ho dec quasi tot al desengrassant. Aquí a Mallorca sa competència que tenc és de petites empreses com sa nostra, que n'hi ha moltes. Per evitar aquesta competència la millor progapanda que tenc són es mateixos clients queells van passant la veu que es nostres productes els agraden. No cercam clients, els clients vénen a noltres.

- Explica'ns un poc com és el funcionament i quina és la vostra feina?.

- Bé, primer dir que tenim montada sa fàbrica an es camí d'Inca nº 2. Som 4 persones que feim feina allà dedins. Apart tenim un químic de Sa Pobla, que si tenim cap problema el consultam i un assessor. Dedicam cada

dia a fabricar productes, ja que sa demanda fa que sigui així i a més a més tres dies a sa setmana anam a repartir; jo duc sa comptabilitat però també es dies que me toca vaig a repartir. He de dir també que tot ho feim a mà. Bé i es productes que noltros feim són entre d'altres: desengrassant, mistol, amoniacal, lleixivet, gel, suavitzant...

- I per quins llocs de Mallorca repartiu?.

- Poc més o manco per tot Mallorca. Pels llocs turístics sobretot, perquè mos dedicam molt a l'hosteleria, ara que aquest estiu ho veig un poc malament per noltros ja que se preveu una temporada turística xereca.

- T'has trobat amb dificultats pel fet de ser una dona?.

- Sí molta de gent se'n riu de mi per ser una dona, a vegades pareix que s'aprofiten de noltros: per exemple a s'hora de pagar passen mesos i mesos fins que després te paguen.

- I apart de la feina, encara et queda temps per les teves aficions?.

- No, tenc temps de fer quasi res, però quan puc m'agrada molt jugar a tennis i squash i també pintar quadres. També m'agrada llegir i escoltar música, mentres no sigui àcid.

Bé Catalina i amb la nostra admiració pel teu coratge i va+entia només desigar-te que seguequis anant endavant com fins ara.

DES DE CA NOSTRA

3. Es mestre de s'obra

per En Tomeu des Camí Vell

Un dia d'estiu me digueren que havia caigut d'esquena de damunt un ametller. Vaig pensar lo pitjor, que s'hauria fet mal a s'espina i això no és bo mai. Sortadament, no va ser tan important i an en **Miquel Buades «Cerdà»** li bastaren un parell de setmanes de repòs dins es llit. Passats es primers dies, el vaig anar a visitar a sa clínica on se recuperava de s'aixabuc i me vaig donar compte perfectament que apreciava de bon de veres aquella persona, i no tant perquè fos es mestre de s'obra, sinó molt més per sa relació personal que poc a poc havíem anat construint entre tot dos mentre, tira tira, fèiem ca nostra. Aquest afecte és es que me permet escriure d'ell, treure'l així damunt es papers de «Campanet».

Mestre Miquel «Cerdà» és un homo menut, redonet, sense puntes, de gestos pausats, que té encara una fesomia com d'infant, amb els ulls espavilats, es somriure fàcil i un enginy sempre a punt per fer acudits i dites. És fort, fortíssim, amb una còrpora com de ciment i unes mans fetes de pedra. De ventre afavorit, passa gust de viure bé, sense presses, entre xigarrets i xerradetes, sense dir una paraula massa forta que l'altra, reposat però pendent en es tracte. Veureu que escriu daixo-daixo amb una lletra poc treballada, amb un estil que recorda es d'aquelles persones que just just pogueren anar a escola però que llavonces es viure i es veure les ha fetes cultes i entenents de sa vida.

Un dia des mes de juny de 1985 quan ses obres de sa casa encara feien es primers estiraments, un campaneter des seu gremi me va dir que Mestre Miquel era es picapedrer des poble que millor me faria sa reforma. Jo, que només l'he tengut a ell, no ho puc assegurar. Ara bé, si

hagués de tornar a començar de nou a remenar terracats l'aniria a cercar i, amb ell, an en **Sebastià Horrach** perquè també és homo de fiar, seriós i feiner.

Quan mestre Miquel és en es tall té ses seves pròpies idees i, a vegades, li costa donar es braç a tòrcer. Quan na Francisca i jo li plantejàvem es canvis que volíem a sa casa, ell sempre bastava que li explicàssim exactament així com ho volíem i ell tot d'una feina seva sa idea i, si importava, la millorava o la corregia. Tant alt era es seu compromís amb noltros que qualche vegada s'excedia i tot de tan fil per randa que mos ho feia. En certa ocasió, havíem dibuixat en es papers uns prestatges d'obra per a s'estudi de sa casa que havíem de fer de llibreria i en es baixos, que eren per posar arxivadors, vam dibuixar-n'hi un de mostra perquè se ves com quedaria sa proporció de tamany. Iddó bé, ell se pensà —i pensà bé— que allò que hi havia en es paper era lo que s'havia de fer, i tengué es seny de fer un arxivador d'obra enmig des prestatges. Si Déu vol, mai el llevaré!

Crec que mestre Miquel passà gust de fer feina a ca nostra. Noltros almanco en passàrem de fer-ne amb ell. Per això, i si tot va com toca, esperam que pugui tornar pes Camí Vell i acabar quatre coses que encara pegen. Segur que vendrà amb es seu «Mobylette», es seu capellet de platja i ses seves dites. Precisament d'aquestes darreres en recrod una que dibuixa finament con veu ses coses. Un dia que jo havia pujat de Palma per revisar i conversar de coses de s'obra, li vaig retreure un parell d'entrebancs que trobava que hi havia. Ell, vegent-me com me vegé, me respon resolt però tranquil com sempre l'he vist: «Tomeu, mai fa massa mal temps. Tot lo d'aquí té remei!». Mos entenguérem tot d'una.

Lluís Bennàsar Sampol

TAPISSERIA

Placeta Rector Tamorer, 1
(devora l'església)
Tel. 51 65 10
CAMPANET (Mallorca)

MÉS DE 20 CANALS
AL SEU TELEVISOR

EQUIPS DE TV PER SATÈLLIT
DES DE 89.000 PTS.

ELÈCTRICA REINES - CAMPANET

Ocultos Blues

Les set des matí a Campanet, un dia d'estiu a sa plaça, damunt es palco, hi ha un grup de gent que fa música i enrevoltant-los un bon grapat de campaneters que no les deixen anar a dormir, perquè aquests tios que toquen es seus instruments i que canten són ets OCULTOS, aquells que «varen néixer d'un polvo mal pegat i d'un cóndon foradat un dia de MASSA SOL».

Enmig de tota aquesta font d'inspiració que dóna una nit campanetera sense colgar-te, ets OCULTOS agafen i componen un blues, ni més ni manco que ES BLUES DE CAMPANET; tot un poema musical inspirat en s'ambient que hi ha a Campanet una nit verbenera de molt de trui.

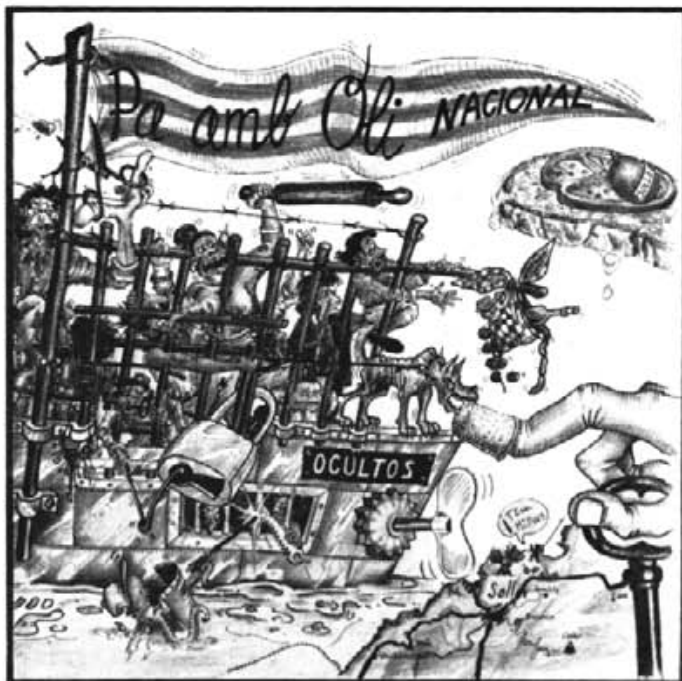
ES BLUES DE CAMPANET

Les set del matí a Campanet
 les set del matí a Campanet
 i sa brigada que ja fa net
 els campaneters estan tots aquí
 els campaneters no mos deixen fugir
 i noltros aquí que no plegam ni un mi
 cantant es blues de Campanet
 cantant es blues de Campanet
 a les set del matí
 l'amo des sonido que mos atura es paratos
 l'amo des sonido que mos desenfufa
 i els campaneters aquí fent sa baldufa
 ses albergínies mos esperen en es café
 ses albergínies mos esperen en es café
 i quina putada primer hem de desmontar
 cantant es blues de Campanet
 cantant es blues de Campanet
 a les set del matí
 els campaneters mos ajuden a plegar
 els campaneters mos ajuden a plegar
 i noltros aquí que no valem ni un duro
 ses campaneteres xerren molt
 ses campaneteres xerren molt
 i qual arriba l'hora tenen molta son

(A. i J. Nicolau)

A més a més d'aquest blues, que compta amb sa col·laboració estelar d'en Víctor Uris a s'harmònica, ets OCULTOS han completat es seu darrer treball discogràfic PA AMB OLI NACIONAL, amb altres temes musicals que canten sa degradació des nostre territori i sa nostra cultura, fent servir es rock com a eina fonamental. Aquests temes són:

Pa amb oli nacional
 la balenguera
 barca de rejilla
 qui l'agafa és seva
 mumareta
 jo tenia una caseta a Mallorca

Portada del disc

res de res
 mi carro
 no en volem cap

Res més s'ha de dir sobre aquest disc. Només queda anar a escoltar-lo i voltros mateixos jutjau. Enhorabona, OCULTOS!

ESTANC i PAPERERIA

Maria Gelabert

Llibres
 i
 Material
 Escolar

Campanet a les Rondalles Mallorquines

Es corpet des pou d'En Gatell

per Caterina Valriu

Seguint amb la petita sèrie que iniciarem al número 45 d'aquesta revista, parlarem d'una altra rondalla de l'aplec de mossèn Alcover que està situada a Campanet. Es tracta de «Es corpet des pou d'En Gatell», que podreu trobar al volum XXII (pp. 18-40) de les **Rondalles Mallorquines** (ed. Moll). Alcover ens diu que la recollí de boca de Dª Maria Font i Oliver, de Campanet. La narració comença amb una bella descripció del pou i de les seves fonts:

Ran d'es camí vei d'Inca a Pollença, no gaire lluny de Campanet, troben un pou que li diuen d'En Gatell. Ses venes d'aigo li vénen de Lluc, i diuen que són tan grosses i tan fortes que amb set llençols no les porien tapar; això és que no l'han vist eixut mai ni que mecab gens, per molt de temps que estiga sense ploure. S'aigo que sobra, se'n va a un altre pou, set o vuit minuts enfora, que li diuen es pouet.

El que segueix després és una rondalla meravellosa, classificada pels especialistes dins les del cicle «animal-nuvi», com és el cas de la rondalla «Es murterar del rei de França» o el conte tan famós de **La bella i la bèstia**.

Ens conta la història d'un sabater de Campanet pare de tres filles: Na Francina, Na Bet i Na Catalina. Un bon dia es troba amb un corpet devers es pou d'En Gatell i aquest li promet una bossa plena de diners que no es buida mai per més que en treguin si li du la filla major. El sabater accepta i Na Francina se'n va amb el corpet pou endins fins que arriben a un grandió jardí amb un magnífic palau on no hi manca res. Però l'al·lota romp els pactes de no entrar mai dins la cambra del corpet, i tot fa un tro i desapareix. Després el corpet demana Na Bet i passa el mateix que amb la seva germana. Finalment hi va na Catalina, i aquesta és capaç de viure set anys al palau del corpet i resistir la curiositat que l'empeny cap a la cambra misteriosa. Només així es trenca l'encantament i el corpet torna a ser el que era abans d'haver estat fadat: un jove i bell príncep que es casa amb Na Catalineta. La resta ja vos ho podeu imaginar, un ball ben vitenc i sarau per llarg.

Una de les característiques més importants de les rondalles meravelloses és la seva universalitat en l'espai i el temps, és a dir que amb poques variacions les podem trobar a molt diverses cultures. Però la rondalla, com tota literatura de transmissió oral, té una capacitat sorprenent d'adaptació i és per això que:

«... quan el nostre poble assimilava i feia seva una rondalla, per meravellosos i llunyans que fossen els fets contemplats, sentia la necessitat d'acostar-los a l'entorn quotidià, de fer-se'ls familiars. Així es va produir aquesta insòlita conjugació de fantasia i realitat domèstica que fa tan suggestives les nostres rondalles.»

I segueix:

«Els nostres temps s'han mostrat inclements envers la fantasia. Els reflectors dels submarins i els vaixells pe-

trolers han despoblat de sirenes el Mediterrani. Els estrepitosos vehicles de motor han allunyat les fades dels camins d'Europa. Els desequilibris ecològics han esvaït els últims exemplars d'aquells corpets que parlaven i

vos oferien un canyemet capaç de treure part del menjar del senyor rei.»

(J.A. Grimalt, **Viatge Fantàstic**, Congrés Cultura Catalana, 1977)

Però potser en aquest raconet de la nostra illa, al pou d'En Gatell, a Campanet, podríem deixar lloc a la fantasia i -amb un poc de sort- hi reviuriem aquests corpets prodigiosos. Crec que ens bastaria fer dues coses:

- Convertir el pou d'En Gatell en un indret net i endreçat, que faci goig, i no en un abocador de deixalles.

- I, adesiara, anar-hi amb els nostres nins (fills, néts, alumnes, amics), fer una berenada i després contar-los la rondalla, sense presses.

Només així podrà algun dia retornar la fantasia al nostre poble, al nostre cor.

CONVERSA AMB

N'Antònia Rebassa Celià; glosadora i poeta

per Rafel Gelabert

N'Antònia Rebassa Celià, «Costitxera», va néixer a Campanet el 31 d'agost de l'any 1931. Amb motiu de la publicació del seu llibre l'any 1983 titulat «L'herència dels pagesos mallorquins», ara quan ja han passat gairebé set anys de llavors ençà l'hem anada a veure mentre feia les panades de Pasqua amb la finalitat d'establir una conversa.

-Antònia, quan et va despertar la teva vocació poètica?

-Bé, jo record que vaig fer una glosa quan tenia uns onze anys a Santa Ponça arrel d'un home que agafà una rabiada i deia així:

*En Jaume està enfadat,
i qualcú li pagarà,
se pensa tenir el cap clar
i el té ben embullat.*

Emperò la meua vocació poètica plenament dita em sorgí l'any 1981 quan tenia cinquanta anys mentre estava convalescent dins una clínica a causa d'una malaltia que vaig sofrir a la vista.

Com a ressenya emperò diré, que tots els meus antecedents familiars provenien de glosadors, vaig tenir un conco que tot i éssent glosador de picat era poeta.

-Com et definiries des d'un punt de vista literari?

-Jo em consider una glosadora de «camilla» o bé una «romàncera en glosa» però no una glosadora de picat si bé qualque vegada he participat al decurs de qualque trobada de glosadors de picat i he contestat.

També em consider poeta donat que al llarg de set anys he participat a Cala Murta (Formentor) a un recital que es celebra en homenatge a Mn. Costa i Llobera, entre molts altres actes de caire literari per tot arreu de l'illa i també a Menorca.

-Com va sorgir la idea de la publicació del teu llibre?

-Jo no el volia publicar de cap de les maneres, emperò D. Gabriel Mateu Mairata, escriptor i acadèmic, entre moltes altres personalitats del món de les arts m'engrescaren a què aquestes gloses fossen publicades a un llibre donat que tenien una gran importància i que pel seu valor no es podien perdre a dins la boira del temps.

En vaig publicar cinc-cents exemplars que s'esgotaren tots en un any i mig.

-Quins bons records guarda la teua memòria dels actes socials en els que has acudida per motius literaris?

-Guard molts bons records, com deia abans he participat al llarg de set anys consecutius a Cala Murta (Formentor), al concurs de gloses que ses celebra a Calonge (Santanyí), també he participat en diverses ocasions a Belles Arts al Palau Balaguer, també vaig participar a l'homenatge que es va retre a en Camilo José Cela, darrerament vaig recitar a Sencelles en motiu de les festes organitzades per celebrar la festa de la Beata Francinaina; en poques paraules estic molt satisfeta de tots els reconeixements i distincions que han tengut amb mi les institucions.

-Segueixes escrivint per a la publicació d'un altre llibre?

-Sí, segueixc escrivint poesia, també escric codolades, gloses i fins i tot hi ha cantants que m'han demanat que els enviàs la lletra de les cançons que escric per a interpretar-les.

Pel que em demanes de la publicació d'un altre llibre no crec que en publiqui l'altre, tot i que m'estan animant donat que tenc el presentiment de què l'obra no tindrà el mateix èxit que tengué el passat llibre.

-Bé, moltes gràcies i no vós volem destorbar més seguieu fent les panades i que no ens facin mal i surtin ben saboroses.

Molts d'anys.

JO VOLDRIA ESSER EL VENT. «Cançó»

*Jo voldria ésser el vent
per tot el món poder anar,
música i sentiment
i qualque vegada auçell.
I l'arena de la mar
per l'ona acariciada,
el fons sirena amagada
la meua veu ressonar.
La claror el dematí;
quan el sol li dóna el bes
consol per tot el qui és
qualque vegada ésser vi.
I aconseguir l'alegria,
baix del vostre cel tan blau,
de Vós senyor que perdonau
eternitat per la vida.
Ésser el vent
música i sentiment,
auçell, sirena i vi
i eternitat.*

Antònia Rebassa Celià

Crònica de la Tercera Edat

El passat 23 de maig, va tenir lloc la celebració del quart Aniversari de la fundació de l'Associació de la Tercera Edat de Campanet.

Per aquest motiu va esser un dia de festa pels qui formam aquesta associació. Una festa plena d'emocions i també de records.

El dematí, a les 9, sortírem de la plaça 202 socis, que ocupaven quatre autocars, en direcció a l'oratori de Sant Miquel. Allà s'hi va oficià una missa celebrada pel se-nyor rector Jaume Serra, com a acció de gràcies i també pels socis que ja han passat a millor vida. El senyor rector va fer una homilia, exhortant-nos a continuar en aquest camí de germanor i unitat. Seguidament se va servir un refresc.

Emprenguérem camí cap a Pollença, on berenàrem. Allà vàrem esser rebuts per la Directiva de la Tercera Edat de Pollença, i jo, en nom de l'Associació, li agraeisc aquest detall tan simpàtic.

Vàrem poder visitar el poble, tan ple d'història i de llegendes: el carrer Joan Mas, la Font del Gall, La casa de Costa i Llobera, el Claustre de Sant Domingo, l'església parroquial, etc., etc.

Després, agafàrem la carretera que du a Lluc, i transcorríem enmig de la Vall d'en March, sempre verda, sempre agradable, per adintrar-se a la nostra serralada, tota brodada de possessions, que alegren la vida del viatger: Femenia, Mortix, Mortixet, Mossa, Mosset, Menut, Binifaldó, etc., etc.

Arribàrem a Lluch, i tots junts, oferírem a la Mare de Déu, un hermós ram de flors i li cantàrem una Salve, plens de sentit i d'emoció. Ens va acompanyar en aquest acte Don Bartomeu Pericàs, també campaneter.

Proseguírem camí cap el Foro de Mallorca on havia de tenir lloc el dinar de germanor. Aquest va transcórrer dins un clima d'alegria i bon humor.

Ens varen honrar amb la seva presència el Sr. Batle Francesc Aguiló, el president de la Federació Balear de la Tercera Edat D. Rafel Socies, el director de la Caixa de Pensions Francesc Tortella, el Sr. metge D. Joan Rosselló i senyora, com també els Presidents de la Tercera Edat de Sa Pobla, Inca, Búger i Llubí.

Se varen recitar poesies d'Aina Martorell i Margalida Company, que varen esser molt aplaudides. El director de la Caixa de Pensions Francesc Tortella va obsequiar als socis amb llibres molt interessants, cosa que nosaltres li agràim. Varen fer ús de la paraula Pere Antoni Reinés president de l'Associació, Rafel Socies president de l'Associació Balear de la Tercera Edat i va tancar l'acte el senyor batle felicitant-nos per la bona marxa de la nostra Associació.

Vàrem acabar la festa amb un brindis que deia així:

Alcem sa copa amics,
Alcem sa copa amics,
amb un brindis d'amistat,
deixem ses penes a un costat
que són es nostros enemics.

Perquè s'alegria és una eina,
que dóna gust es manejar,
sí estam contents podem llevar,
al nostro metge, molta de feina.

GLOSES DESPRÉS DEL QUART ANIVERSARI DE L'ASSOCIACIÓ

Totes, totes al saló,
rabioses de ballar,
i no s'aturen a pensar,
que sempre ha estat, i molt sà,
el fer una bona digestió.

El s'endemà les me trobes,
coixejant fort pel carrer,
és que llavor, tot les revé
de tantes animalades.

A ca'l metge en processó,
igual que sí estassin pactades,
s'hi van espaterrallades
queixant-se d'un ronyó.

Tot se pensen fer-ho encertat,
no volen ni admeten consells,
posant-se bé els ventrells,
omplint-se de carbonat.

Me feren ballar la lambada,
jo, ja no ho puc resistir,
se pensen que som un fadrí
i ja vaig per sa vuitada.

Abans, abans va dir en Canyot,
i això ja ve de molt vell,
farà aigua, com un vell vaixell,
el qui fa més que no pot.

Agricultura Ecològica

per Trencapinyons

ORÍGENS

L'agricultura ecològica neix quan es comencen a observar els errors de l'agricultura intensiva. Persones que treballen la terra o en relació a ella -agricultors, agrònoms, biòlegs, microbiòlegs- veuen i reconeixen els efectes destructius d'unes pràctiques que maten la terra i creen una forta dependència de productes externs al camp. Són persones conscients, que no consideren la natura com un enemic al qual dominar, sinó que la converteixen en la seva aliada més gran. Així doncs, l'agricultor ecològic entén la vida com un tot, coneix i estima la seva terra i la respecta com es respecta a ell mateix: sap el que fa i ho fa bé. La seva tasca és plena de sentit, amb ella aconsegueix una terra fèrtil i unes plantes sanes que produeixen aliments gustosos i sans.

MITJANS

L'agricultura ecològica es basa, sobretot, en el manteniment de la fertilitat de la terra afavorint la formació d'humus. Per aconseguir-ho s'empara en diverses tècniques. Podríem anomenar en primer lloc la rotació de cultius segons els elements que les plantes prenen o deixen a la terra i que ajuda a trencar els cicles de les plagues. També és important no alterar l'estructura de la terra, ja que només la capa superior és fèrtil. Per això, la terra s'ha de remoure sense capgirar-la mitjançant eines lleugeres i que no la voltegin. Així evitam també fer pujar a la superfície llavors de plantes que estaven en estat latent en capes més profundes.

Cobrir la terra amb palla, altres restes orgàniques o fins i tot amb pedres ens ajuda a mantenir la humitat (molt important en un clima on l'evaporació és més gran que la precipitació d'aigua), a protegir la terra dels canvis de temperatura i a ofegar el creixement de les herbes que no volem. En els primers casos aconseguim també un adob de superfície. Com més lleuger i tosc sigui el material més gruixada serà la capa.

Els adobs verds són plantes que cobreixen el camp entre dos cultius i ajuden a evitar l'erosió. S'escullen plantes que aportin a la terra els elements que li falten (p. ex. lleguminoses per al nitràt), que asfixien altres herbes que no volem (p. ex. tagetes minuta per eliminar la grama del nord) o per aconseguir matèria per fer un coixinat.

Totes les restes orgàniques no contaminades es poden amuntegar per elaborar «mantell» (compost). Hi ha qui segueix unes normes rigoroses en la seva composició i en el tamany de les restes; hi ha qui les tira despreocupadament en un munt. Aquest ha de tenir un volum suficient en un temps no massa llarg (es proposa una base de 2 x 3 mt. i 1'5 mt. d'altària perquè assolesqui temperatures altes i fermenti). El compost, quan és fresc, es pot utilitzar com a cobertura i quan és madur es pot enterrar.

L'agricultura ecològica respecta la natura i els seus cicles. L'agricultor troba en ella un ritme propi de feina i de repòs en un món complex que ell coneix bé. La interacció entre plantes i animals, entre les diverses plantes, entre les fases d'activitat i de repòs enriqueix la terra i permet no passar a dependre en excés de forces externes al camp. És convenient el cultiu de varietats autòctones, adaptades i resistent a plagues i clima i que són apreciades en els mercats locals.

En fi, les parades en crestell que s'han vengut utilitzant a l'Orient des de temps immemorials permeten aprofitar al màxim un espai petit. El que es fa és recobrir la parada amb fems i es cava a solcs posant la terra que es treu del primer dins el segon i així successivament. Després hem d'evitar trepitjar-la per mantenir la terra flonja. Avui a Mallorca hi ha una experiència molt positiva.

RENDABILITAT

Es pot viure de l'agricultura ecològica? Un dels atractius més grans de la utilització de productes químics de síntesi és el benefici que es pot aconseguir a curt termini. Amb una certa inversió (quantes vegades subvencionada!) s'aconsegueixen productes atractius i que es valoren en el mercat (almanco de moment). Però, alerta, produir-los resulta cada pic més car i cada pic ho serà més. La utilització de productes de síntesi suposa una gran despesa d'energia i d'aigua, ambdues cada vegada més cares. El mercat, i concretament el mercat europeu, està saturat de les mateixes fruites, les mateixes verdures, els mateixos productes dels quals el consumidor ja comença a desconfiar, perquè comença a tèmer-se'n del perill que suposa per a la salut menjar productes semi-químics. El mercat europeu és deficitari en productes fiables, fets per persones fiables i independents, que no hagin de sotmetre's a les instruccions i als preus establerts pels grans grups de comerç.

Podríem acabar fent-nos dues preguntes: Per què l'agricultura extensiva reb tantes subvencions i té tantes facilitats? i, per què no es fomenta una agricultura que afavoreixi realment l'agricultor?

Ioga, per una vida millor

per TOMEU SALLERAS

Des del mes de març, als baixos de l'Ajuntament, cada dilluns i dimecres, es fan classes de *Ioga*. Hem demanat al professor, en Tomeu Salleras, nascut a Palma fa 38 anys, que ens informi sobre les particularitats d'aquesta pràctica.

Amb aquesta sèrie de dos articles tractaré d'acostar els lectors a aquesta mil·lenària ciència, que no deixa d'esser actual.

Fent un poc d'història, heu de saber que els orígens del *Ioga* es perden en la memòria del seu país: l'Índia, on al llarg de milers d'anys s'ha anat transmetent oralment o a través de compendis d'atorismes.

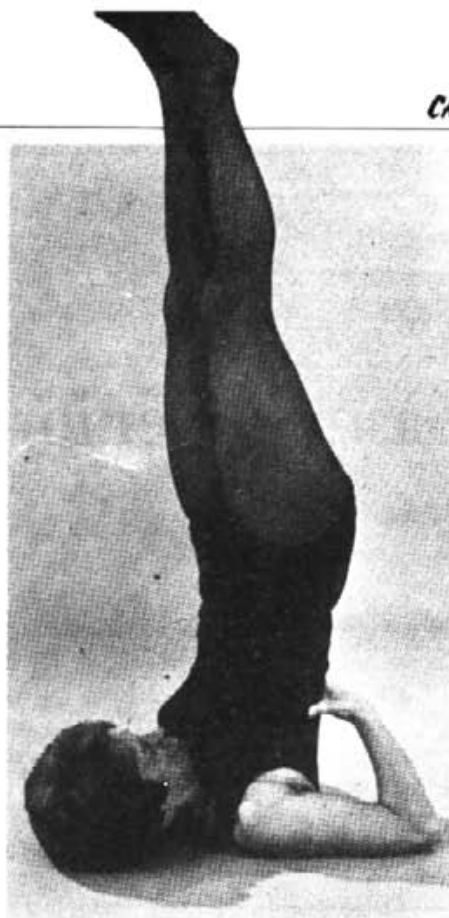
El seu nom procedeix del sànscrit i pot tenir tota una sèrie de significats com: unir, recollir, harmonitzar, centrar. A través de la seva pràctica condueix a unir-se amb un mateix, replegar la nostra ment de tota la seva dispersió, centrar totes les nostres energies i harmonitzar-nos amb l'entorn de les nostres circumstàncies personals i ambientals.

Es pot dir que la intenció principal del *Ioga* és donar a cada ésser humà els mitjans per aconseguir una vida equilibrada. Els mitjans que utilitza el *Ioga* són: exercicis físics (*asana*), exercicis respiratoris (*pranayama*), relaxació (*savasana*), concentració (*dharana*) i meditació (*dhyana*).

En els exercicis físics es treballa la musculatura en dos sentits: reforçament i estirament. Consisteix en flexions, extensions i torsions del cos, així com postures d'equilibri i exercicis especials. Se realitzen de manera dinàmica, sobretot al començament, i estàtica, és a dir, mantenint el cos immòbil en una postura acabada. De fet, es considera una vertadera postura de *Ioga* aquella que, amb el cos immòbil, equilibrant l'esforç i la relaxació, es pot mantenir per llarg temps respirant profundament.

La pràctica d'aquestes postures beneficia en molts de sentits. La columna vertebral és una de les principals afavorides. Una gran part de les pràctiques va dirigida a reforçar la seva musculatura i flexibilitzar-la en totes les direccions, així com corregir la seva estàtica, és a dir, tornar-la o apropar-la a la verticalitat equilibrant gèps i endinsades. La columna és l'eix del cos i per tant participa en tots els seus moviments, per això és de vital importància conservar-la en bon estat, que el *Ioga* afavoreix a més amb l'estímul revitalitzador de la circulació sanguínia en tota la seva llargària.

La musculatura abdominal i lumbar són reforçades i estirades donant-los el to necessari per mantenir els òrgans abdominals en el seu lloc i protegir la columna vertebral, que en aquesta part és l'únic suport ossi del cos. Una musculatura abdominal fluixa provoca uns òrgans abdominals caiguts i els conseqüents problemes: restrenyement, digestions pesades, disfuncions, etcètera. La debilitat de la musculatura lumbar juntament amb l'

POSICION FINAL CORRECTA: El tronco está vertical; sin embargo, ni los pies ni las pantorrillas ni los muslos están en tensión. El esternón toca el mentón: la nuca, estirada, está pegada al suelo.

'abdominal pot produir lumbagos, hèrnies de disc, desviacions de columna, ciàtiques, etc.

Una altra direcció de treball és potenciar la capacitat respiratòria recobrant la cabuda dels pulmons i la flexibilitat de tota la musculatura lligada a la respiració. Per això s'hi acompanyen totes les postures d'una respiració rítmica, àmplia i lenta.

La circulació sanguínia és millorada en totes les pràctiques, bé sigui en les postures on s'inverteix el cos (cap per avall) que fan tornar la sang venosa estancada al cor, bé en les flexions, extensions i torsions que produeixen l'alliberament de la sang venosa de la part que es comprimeix, un estancament de sang arterial durant la postura i que, en abandonar-la, estimula i revitalitza la part afectada.

El sistema nerviós es veu reforçat i equilibrat per tot el treball muscular i sobretot per la respiració i la relaxació integrada en les postures o com a pràctica separada.

Un aspecte fonamental en tota la pràctica i no menys important en els exercicis físics, és l'adaptació a la situació i les condicions de l'aprenent. Sempre s'ha de partir de la situació en què se troba el que ha d'aprendre. El *Ioga* no crea models en els quals s'ha d'encaixar sigui com sigui. No es pot produir harmonia i equilibri forçant. Per tant, tots els exercicis s'adapten a l'edat i condicions físiques del practicant. Això no vol dir que no hi hagi progrés, sols que es progressa sense destruir ni sacrificar res. Per al *Ioga* la fi està en els mitjans.

Bé, fins aquí aquest primer article sobre *Ioga*. Que vos sigui profitós!

ESPORTS

El bàsquet Senior

Hem volgut dedicar un petit espai de la revista a fer un resum del que ha estat la temporada del bàsquet senior a Campanet. Per això hem recollit les dades que ens poguessin dir com van els jugadors, quins punts feren cada un, i els partits guanyats. Tot això ho hem deduït damunt vint partits, dels quals n'han guanyat deu i n'han perdut deu, encara que els partits que han perdut, els han perdut de pocs punts i amb un bon joc. Així i tot han quedat sisè a la classificació.

Jugador	Núm	Punts	Triples	Faltes
Jaume Socies	4	165	2	37
Antoni Sastre	5	57	3	21
S. Bhardvaai	7	23	5	12
Pep Bernat	9	62	3	38
G. Martorell	10	118	3	59
Tomeu Pons	11	200	4	53
Miquel Vives	12	231	2	58
Joan Miquel	13	14	-	12
Ràfel Pons	14	59	1	35
Joan Socies	15	91	9	25

El bàsquet Cadet Femení

L'afició pel bàsquet a Campanet ha duit a formar un altre equip a més a més del que ja hi ha. Aquest equip és el cadet femení.

A diferència dels seniors masculins, l'equip femení no ha fet massa bon paper. S'han de tenir en compte dos aspectes negatius que fan que l'equip no vagi millor del que va. En primer lloc s'ha de dir que totes les jugadores són inexperimentades i en segon lloc el temps que fa que entrenen és molt curt comparant amb el temps que fa que entrenen els que han jugat contra elles.

Ara, fa unes quantes setmanes, la lliga ha acabat i el darrer entrenador que ha tengut i tenen és en Biel «Cuart». Dels vint-i-dos contra l'Hispania. Tot i amb això el paper fet aquesta temporada ha estat millor que el que varen fer la temporada passada, ja que en aquell temps no varen aconseguir ni una sola victòria.

Enguany formaran una altra vegada equip i passaran a la categoria juvenil. Això demostra que no han perdut els ànims i que tenen ganes de seguir jugant. Des d'aquí les animam a seguir. Sort nines!

Jugadores	Núm.	Punts	Triples	Faltes
Isàbel M ^a Reyes	4	16	-	26
Joana M ^a Buades	5	2	-	10
Maria Capellà	6	6	-	16
Ant. Domingo	7	2	-	2
H. Nina	8	-	-	-
M ^a Victòria	9	4	-	9
Jerònia Beltrán	10	73	-	26
C. Rosselló	11	2	-	7
M ^a Mag. Pons	12	69	-	36
C. Alemany	13	51	3	16
Eliador M ^a	14	26	-	11
Pedrona Gual	15	4	-	32

Festes de Sant Victorià 1990

DISSABTE 30 DE JUNY

A les 20 h.: Cercavila de la Unió Musical de Campanet
 A les 21 h.: Pregó de festes a càrrec de Jaume Vidal Alcover, que parlarà de «La minyonia d'un infant orat».
 A les 22'30 h.: Representació de l'obra «Tot Déu al Cel», del Grup de Teatre de Bunyola.
 A les 24 h.: Ball a la plaça Major amb l'ORQUESTRA DE CAMPANET.

DIUMENGE 1 DE JULIOL

A les 10'30 h.: Campionat de tir de bassetja, al camp de futbol.
 A les 21 h.: Inauguració de l'exposició «Joves Fotògrafs», organitzada pel Casal de Joves Central de l'Ajuntament de Palma, a la Sala de Cultura de la Caixa.
 A les 21 h.: A la LLar de la Tercera Edat, inauguració de l'exposició de mocadors de pagesa, organitzada per l'Associació de la Tercera Edat i patrocinada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.
 A les 21'30 h.: Actuació de l'Escola de Ball de Bot de Campanet, amb la música de Baladre.

DILLUNS 2 DE JULIOL

A les 22 h.: Recital del grup musical PALMA BRASS QUINTET, organitzat per la Caixa, a la Casa de Cultura.

DIMARTS 3 DE JULIOL

A les 22 h.: Representació de l'espectacle «Myotragus», de la Iguana, a la plaça Major.

DIMECRES 4 DE JULIOL

A partir de les 10 h.: Tallers infantils
 A les 22 h.: Actuació del grup d'animació infantil SI-FASOL, a la plaça Major.

DIJOUS 5 DE JULIOL

A les 22 h.: Actuació de la Revetla Campanetera, amb la Rondalla i Cor de la Protectora.
 A les 20'30 h.: A l'Església Parroquial, recital de l'Orquestra de Cambra de Lancy-Genève.

DIVENDRES 6 DE JULIOL

A les 20'30 h.: IV Mostra de Cuina i Rebosteria.

DISSABTE 7 DE JULIOL

A les 20 h.: Partit de bàsquet entre Júnior del Patronat Campanet.
 A les 23 h.: Ball a la plaça Major amb ANCORAGE, ORQUESTRA D'ALGAIDA i LOS OCULTOS.

DIUMENGE 8 DE JULIOL

A les 12 h.: Carreres de joies.
 A les 20 h.: Ofici solemne en honor de Sant Victorià.
 A les 22'30 h.: Recital de la Unió Musical de Campanet.
 A les 23'30 h.: Nit de Foc, de la Iguana.

Agenda de la Vila

NAIXEMENTS

- Maria-Rosa Reus Cerdà, filla de Jaume, de Binissalem, i de Rosa «Pepa» (7-abril-1990).
- Francesca-Aina Pujades Mestre, filla d'Alfons, de Binissalem, i de Francisca Mestre (2-maig-1990).
- Miquel-Antoni Gelabert Barrera, fill de Catalina Barrera i Bartomeu «de s'Estany».

MATRIMONIS

- Miquel-Àngel Sampol Cànaves «de Can Beia» amb Maria Amparo Zambrana Domingo (5-maig-1990).
- Rafel Ramón Cabello Campos Trujillo amb Olga Rodríguez (12-maig-1990).

- Joan Pons Pol «Amer» amb Francisca Fiol Palou «Caminera» (12-maig-1990).
- Joan Pons Gual «Guixa» i Antònia Llabrés Bibiloni, de Palma (19-maig-1990).

DEFUNCIONS

- Jaume Reus Capellà «de Son Gassó» (19-abril-1990).
- Catalina Martorell Martorell «Moixet» (8-maig-1990).
- Margalida Bisquerra Bennàsser «Costitxera», de 88 anys (14-maig-1990).
- Bartomeu Morell Bennàsser «Perelló», de 69 anys (22-maig-1990).

**TREBALLADORES DEL TALLER DE RÀFIA CA N'TIVO AL CARRER SANTS OLIVER DEVERS
L'ANY 1954**

D'esquerra a dreta:

Dretes: Margalida «sivelleta», Maria «moixet», Margalida «cagarunda», Joana «caminera» i Margalida «llet-breta».

Assegudes: Catalina «sivelleta», Maria «riga», Francisca «cagarunda», Joana «rafala» i Francisca «rafala».